

دین و زندگی ۲

درس ۱ : هدایت الهی آیه

۱. طبق آیه «یا ایها الذین آمنوا استجیبوا لله و للرسول إذا دعاکم لما یحییکم»، چه چیزی نتیجه و ثمره اجابت دعوت خدا و رسول گرامی ایشان است؟
سخت ۱۳۹۷

درس ۲ : تداوم هدایت آیه

۲. طبق آیه ۱۹ سوره آل عمران: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است ...»، اهل کتاب، ..... و از روی ..... در مقابل اسلام راه مخالفت پیمودند.
سخت ۱۳۹۷

درس ۴ : مسئولیت های پیامبر (ص) آیه

۳. آیه شریفه «لقد ارسلنا بالبینات و انزلنا معهم الكتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط» به کدام یک از دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی اشاره دارد؟
سخت ۱۳۹۷

حدیث

۴. جمله زیر از امام خمینی (ره) به کدام یک از دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی اشاره دارد؟
«به این دلیل که هر نظام سیاسی غیراسلامی، نظامی شرک آمیز است، چون حاکمش «طاغوت» است، ما موظفیم آثار شرک را از جامعه بزدااییم.»
سخت ۱۳۹۷

آیه

۵. آیه شریفه «یرید الشیطان ان یضللهم ضلالاً بعیداً» چه امری را گمراهی دور و دراز شیطان معرفی می کند؟
سخت ۱۳۹۹

۶. عبارت قرآنی «قد أمرنا ان یکفروا به» از لزوم کفر ورزی به چه کسی سخن می گوید؟
سخت ۱۳۹۷

سخت ۱۳۹۷

۷. ایمان پنداری از نظر قرآن کریم چه نوع ایمانی است؟

درس ۲ : تداوم هدایت آیه

۸. کدام آیه شریفه، خط بطلانی بر این فرضیه کشیده که پیامبران مانند فرشتگان کالا هستند که هر کدام برای خود

سخت ۱۳۹۷

مغازه‌ای باز کرده‌اند؟

درس ۳ : معجزه جاویدان آیه

۹. با توجه به سوره نساء آیه ۸۲ «أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» قرآن کریم، از کدام

سخت ۴۲

ویژگی و نقص مبراً دانسته شده است؟

۱۰. طبق آیه شریفه «وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكِ إِذَا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ» اگر قرآن کریم توسط شخصی

سخت ۱۳۹۷

درس خوانده و دانشمند آورده می‌شد، چه مشکلی پیش می‌آمد؟

۱۱. بیت زیر الهام بخش مفهوم کدامیک از آیات شریفه است؟

سخت ۱۳۹۷

«نگار من که به مکتب نرفت و خط نوشت»

به غمزه مسئله آموز صد مدرس شد»

الف) «وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكِ إِذَا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ»

ب) «أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»

سخت ۱۳۹۷

۱۲. مهم‌ترین پیام آیه شریفه «وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ...» کدام است؟

درس ۲ : تداوم هدایت حدیث

۱۳. حدیث شریف پیامبر (ص) که فرمودند: «أَنَا مَعَاشِرَ الْأَنْبِيَاءِ أَمْرُنَا أَنْ نَكَلِمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عَقُولِهِمْ» با کدامیک از علل آمدن

سخت ۱۳۹۷

پیامبران متعدد ارتباط دارد؟

درس ۱ : هدایت الهی آیه

۱۴. در آیات سوره عصر تدبیر کنید و به سؤال زیر پاسخ دهید:

«وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ»
 طبق آیات سوره عصر همه انسان‌ها در زیان‌اند به‌جز کسانی که ..... و ..... و یکدیگر را به ..... و ..... سفارش کنند.

درس ۴ : مسئولیت های پیامبر (ص) آیه

۱۵. در آیات زیر تفکر کنید و مشخص کنید که دلایل مطرح‌شده در بحث ضرورت تشکیل حکومت اسلامی، با کدام یک از آیات زیر مرتبط است؟

سخت ۱۴۰۲

(الف) (أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا نُزِّلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَّحَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ...)

سخت ۱۴۰۲

(ب) (لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ)

سخت ۱۴۰۲

درس ۶ : پیشوایان اسوه آیه

۱۶. حدیث «انا مدینه العلم و علی بابها» به چه موضوعی در مورد علم علی (ع) اشاره می‌کند؟

سخت ۱۳۹۹

درس ۹ : عصر غیبت حدیث

۱۷. امام علی علیه‌السلام در مورد مفهوم صحیح غیبت و حضور امام مهدی (عج) در بین مردم چه می‌فرمایند؟

سخت ۱۳۹۷

درس ۱۲ : پیوند مقدس آیه

۱۸. طبق آیه شریفه «وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا...» خداوند زوجیت انسان و خلق همسران آرامش‌بخش و سکونت بین آنها را برای چه کسانی نشانه و آیت قرار داده است؟

سخت ۱۳۹۷

درس ۱۱ : عزت نفس آیه

۱۹. طبق آیات قرآن کریم نتیجه «الَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ...» چه چیزی عنوان شده است؟ سخت ۱۳۹۷

۲۰. طبق آیه شریفه: «لَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ...» نتیجه نیکوکاری چه چیزی عنوان شده است؟ سخت ۱۳۹۷

درس ۱۰ : مرجعیت و ولایت فقیه حدیث

۲۱. پیامبر اکرم (ص) در خصوص ضرورت و اهمیت رجوع به امامان و در صورت عدم دسترسی به ایشان رجوع به فقیهان چه می فرمایند؟ سخت ۱۳۹۷

درس ۷ : وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) آیه

۲۲. در آیه شریفه «وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ» منظور از «أَعْقَابِكُمْ» و «الشَّاكِرِينَ» چیست؟ سخت ۱۳۹۷

درس ۶ : پیشوایان اسوه حدیث

۲۳. از حدیث نورانی «انا مدينة العلم و علی بابها فمن اراد العلم فلیاتها من بابها» سه نکته بنویسید.

۱) اثبات مرجعیت دینی امام علی (ع) بعد از پیامبر (ص) سخت ۱۳۹۷

۲) حضرت علی (ع) نیز همان علم و معرفتی که پیامبر (ص) از آن بهره مند بود را دارا بود.

۲۴. حدیث شریف «علی مع الحق و الحق مع علی» به کدام یک از ویژگی های امام علی (ع) اشاره دارد؟ سخت ۱۳۹۷

۲۵. پیامبر اکرم (ص) مقدم بر نزول آیه «خیر البریة» در مورد حضرت علی (ع) و شیعیان اش چه فرمودند؟ سخت ۱۳۹۷

آیه

۲۶. نگرانی خداوند که به پیامبر می فرمود «لعلک باخع نفسک» از چه بود؟
سخت ۱۳۹۷

۲۷. طبق آیات قرآن کریم امید به خداوند و رستاخیز و ذکر و یاد خداوند از لوازم چه امر مهمی است؟
سخت ۱۳۹۷

۲۸. خداوند طبق آیه شریفه «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ» برای چه کسانی در راه و روش رسول خدا سرمشق نیکو قرار داده است؟
سخت ۱۳۹۷

۲۹. خداوند در قرآن کریم درباره مقام الگویی پیامبر اکرم (ص) چه می فرمایند و چه عبارتی را به کار می برند؟
سخت ۱۳۹۷

درس ۵ : امامت، تداوم رسالت آیه

۳۰. آیه ولایت را تکمیل کنید: انما وليکم الله و ..... و الذين آمنوا الذين .....
سخت ۱۳۹۷

حدیث

۳۱. وعده عدم گمراهی ابدی در گرو چه امری بوده و در کدام حدیث بیان شده است؟
سخت ۱۳۹۷

۳۲. حدیث منزلت بیانگر دو موضوع مهم ..... و ..... است.
سخت ۱۳۹۷

۳۳. حدیث منزلت با کدام آیه شریفه تناسب مفهومی دارد؟
سخت ۱۳۹۷

متن

۳۴. عبارت «أَلَا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي» مربوط به کدام موضوع و کدام حدیث شریف است؟
سخت ۱۳۹۷

آیه

۳۵. وعده صیانت خداوند از پیامبر اکرم (ص) در برابر مکرها و گزندها مفهوم کدام عبارت قرآنی است؟

الف) و الله یَعصِمُكَ مِنَ النَّاسِ   ب) اِنَّ اللّٰهَ لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الْکَافِرِیْنَ
سخت ۱۳۹۷

۳۶. طبق آیه شریفه ابلاغ «یا ایها الرسول بلغ ما أنزل الیک .....» خداوند چه فرمانی به پیامبر می دهد؟
سخت ۱۳۹۷

۳۷. آیه شریفه «یا ایها الرسول بلغ ما أنزل الیک من ربک و ان لم تفعل فما بلغت رسالته و الله یعصمک من الناس ان الله لا یتهدی القوم الکافرین» را ترجمه کنید.
سخت ۱۳۹۷

۳۸. چرا خداوند در آیه شریفه «یا ایها الرسول بلغ ما أنزل الیک من ربک .....» به پیامبر اکرم (ص) وعده می دهد که او را حفظ خواهد کرد؟
سخت ۱۳۹۷

۳۹. طبق آیه شریفه ابلاغ «یا ایها الرسول بلغ ما أنزل الیک من ربک ...» اهمیت فرمان الهی در این آیه چقدر است؟
سخت ۱۳۹۷

حدیث

۴۰. موارد سمت راست به کدامیک از موارد سمت چپ ارتباط دارند؟

سخت ۱۳۹۷

(۱) مَنْ كُنْتَ مَوْلَاهُ فَهَذَا عَلِيُّ مَوْلَاهُ

(۲) لَنْ تَضَلُّوا ابْدَاءً

(۳) يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ

(۴) ختم نبوت

(الف) آیه ولایت

(ب) حدیث ثقلین

(ج) حدیث غدیر

(د) حدیث منزلت

(ه) حدیث جابر

آیه

سخت ۱۳۹۷

۴۱. آیه تطهیر را ترجمه کنید.

۴۲. آیه تطهیر را تکمیل کنید.

سخت ۱۳۹۷

أَنَّمَا يَرِيدُ اللَّهُ ..... أَهْلَ الْبَيْتِ وَ .....

سخت ۱۳۹۷

۴۳. منظور از «الرجس» در آیه تطهیر چیست؟

درس ۲ : تداوم هدایت آیه

۴۴. طبق آیه « و من یتبع غیر الاسلام دینا...»، انتخاب دینی به جز دین اسلام در دنیا، چه سرانجامی در آخرت خواهد داشت؟

سخت ۱۳۹۷

سخت ۱۳۹۷

۴۵. خداوند در قرآن کریم «و هو فی الآخرة من الخاسرین» را سرانجام چه عملی معرفی می کند؟

درس ۳ : معجزه جاویدان آیه

۴۶. خداوند در آیه «قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتْ ...» برای تأکید بر اینکه هیچ کس نمی‌تواند همانند قرآن را بیاورد به اجتماع چه کسانی اشاره می‌کند؟
سخت ۱۳۹۷

۴۷. آیه شریفه «وَالسَّمَاءَ بَنِينَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ» به کدام یک از جنبه‌های اعجاز محتوایی قرآن کریم اشاره دارد؟
سخت ۱۳۹۷

۴۸. اینکه آیات قرآن کریم دقیق‌تر از اعضای یک بدن با یکدیگر هماهنگی دارند؛ مفهوم مستفاد از کدام آیه شریفه زیر است؟

الف- «وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوْنَ مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخْطُبُوْنَ بِمِثْلِكِ»
ب- «أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا»
سخت ۴۲

متن

۴۹. اینکه در بسیاری از آیات قرآن کریم به کرامت زن و تساوی وی با مرد در انسانیت اشاره شده است، مربوط به کدام یک از انواع اعجاز محتوایی قرآن می‌باشد؟
سخت ۱۳۹۷

آیه

۵۰. آیه شریفه «و (خداوند) عمل هیچ مرد و زنی را ضایع نمی‌کند» مرتبط با کدام جنبه از اعجاز محتوایی قرآن کریم است؟
سخت ۱۳۹۷

درس ۱ : هدایت الهی آیه

۵۱. در آیات سوره عصر تدبّر کنید و به سؤال زیر پاسخ دهید:
«وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ تَوَّصَّوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَّصَّوْا بِالصَّبْرِ»
سخت ۶
- طبق آیات سوره عصر چه کسانی دچار خسارت و زیان نمی‌شوند؟

۵۲. طبق آیه «رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لِنَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ»:
خداوند با ..... راه ..... را بسته است و ..... را بر بندگان تمام کرده است.

درس ۴ : مسئولیت های پیامبر (ص) آیه

۵۳. با توجه به آیه زیر به پرسش ها پاسخ دهید.
« لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ »
- الف) به کدام مسئولیت رسول خدا اشاره دارد؟
ب) به کدام دلیل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی اشاره دارد؟
پ) مطابق آیه هدف ارسال پیامبران چیست؟
ت) خداوند متعال هر پیامبری را برای انجام رسالتش به چه چیزهایی مجهز نموده است؟

متن

۵۴. مطابق روایت امام باقر (ع): (در بنی الاسلام علی خمس...)
الف) اسلام بر چند پایه استوار است؟ آنها را بنویسید و بگویید مهم ترین پایه آن کدام است.
ب) عبارت « وَ لَمْ يُنَادِ بِشَيْءٍ كَمَا نُودِيَ بِالْوَلَايَةِ » را ترجمه کنید و بگویید منظور از «ولایه» در این عبارت چیست؟
پ) با توجه به حدیث امام باقر (ع) بیان کنید که چرا ولایت از نماز و روزه و سایر عبادات مهم تر است؟

درس ۵ : امامت، تداوم رسالت متن

۵۵. آیه شریفه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ» را

ترجمه کنید. بر اساس این آیه، مسلمانان باید در برنامه‌های زندگی خود از ..... ، ..... و ..... اطاعت کنند.

سخت ۱۳۹۸

الف) آیه یا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ به چه نامی شهرت دارد و با چه حدیثی در ارتباط است؟ سخت ۱۳۹۸

ب) بنابر سخن پیامبر اکرم (ص) کسانی که اولی الامر همان ..... می‌باشند. سخت ۱۳۹۸

درس ۹ : عصر غیبت آیه

۵۶. مطابق با آیه مبارکه: «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ، كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ لِيُمْكِّنَ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلِيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أُمَّتًا يُعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا...»: سخت ۱۳۹۸

سخت ۱۳۹۸

الف) موضوع اصلی آیه درباره چیست؟

سخت ۱۳۹۸

ب) مخاطب وعده‌های خداوند در این آیه چه کسانی هستند؟ متوسط ۱۳۹۸

متوسط ۱۳۹۸

پ) وعده‌های الهی مندرج در این آیه، به ترتیب کدام‌اند؟ سخت ۱۳۹۸

سخت ۱۳۹۸

ت) هدف از تحقق این وعده‌ها چیست؟ سخت ۱۳۹۸

سخت ۱۳۹۸

درس ۱۰ : مرجعیت و ولایت فقیه حدیث

۵۷. سخن حضرت ولی عصر - ارواحنا له الفداء - که فرمودند: «أَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَأَقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رِوَاةِ حَدِيثِنَا، فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَأَنَا حُجَّةُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ» این سخن در پاسخ سؤال چه کسی است و دربردارنده چه موضوعی می‌باشد؟ سخت ۱۳۹۸

سخت ۱۳۹۸

الف) حدیث امام زمان (عج)؛ «أَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَأَقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا ...» به کدام ویژگی فقیه اشاره دارد و ضرورت آن چیست؟

متوسط ۱۳۹۸

ب) منظور از «رُوَاةٌ حَدِيثًا» در حدیث «أَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَاقِعَةُ فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رُوَاةِ حَدِيثِنَا...» چه کسانی هستند؟ سخت ۱۳۹۸

درس ۹ : عصر غیبت حدیث

۵۸. با تفکر در این حدیث بگویید ما چگونه می‌توانیم امام زمان خود را بشناسیم؟

سخت ۱۴۰۲

مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَعْرِفِ إِمَامَ زَمَانِهِ
مَاتَ مَيِّتَةً جَاهِلِيَّةً

هر کس بمیرد و امام زمان خود را نشناسد،
به مرگ جاهلیت مرده است.

درس ۶ : پیشوایان اسوه حدیث

۵۹. حدیث شریف «أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَ عَلِيُّ بَابُهَا فَمَنْ أَرَادَ الْعِلْمَ فَلْيَأْتِهَا مِنْ بَابِهَا»، در بردارنده پیام‌های متعددی است. با تفکر در آن، سه پیام آن را به دست آورید. سخت ۱۴۰۲

سخت ۱۴۰۲

۶۰. حدیث «عَلَى مَعَ الْحَقِّ وَ الْحَقُّ مَعَ عَلِيٍّ» چگونه با بحث عصمت، عدالت و علم امام ارتباط دارد؟

درس ۵ : امامت، تداوم رسالت آیه

۶۱. در آیه (يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَ أَنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ رِسَالَتَهُ وَ اللَّهُ يَعْصَمُكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ) تدبر کنید و به سؤال‌های زیر پاسخ دهید. سخت ۱۴۰۲

۱- خداوند چه فرمانی به پیامبر می‌دهد؟

۲- اهمیت این فرمان چقدر است؟

۳- چرا خداوند به پیامبر اکرم (ص) وعده می‌دهد که او را حفظ خواهد کرد؟

درس ۶ : پیشوایان اسوه حدیث

۶۲. موضوع مورد اشاره خطبه ۲۲۱ نهج البلاغه چیست؟
سخت ۱۴۰۰

درس ۹ : عصر غیبت آیه

۶۳. آیه شریفه «ذَلِكِ بَيِّنَاتٌ لِّمَنْ يَكْفُرُ إِنَّ اللَّهَ لَمُبْتَلٍ» را ترجمه کنید.
سخت ۱۳۹۸

درس ۸ : احیای ارزش های راستین حدیث

۶۴. بنا به فرمایش امیرمؤمنان، علی(ع): «در آن شرایط وقتی می‌توانید به عهد خود با قرآن وفادار بمانید که .....
را تشخیص دهید و آنگاه می‌توانید پیرو قرآن باشید که ..... را بشناسید.»
سخت ۱۳۹۸

۶۵. با توجه به کلام امیرالمؤمنین علی(ع) در درس، حدیث زیر را کامل کنید.
به‌زودی پس از من زمانی فراخواهد رسید که در آن زمان چیزی پوشیده‌تر از ..... و چیزی آشکارتر از .....
و چیزی رایج‌تر از ..... نباشد.
سخت ۱۳۹۸

درس ۱ : هدایت الهی آیه

۶۶. از دقت در آیات سوره عصر: (وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ تَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَ تَوَّصُوا بِالصَّبْرِ)، پاسخ دهید:
متوسط ۱۴۰۲

- ۱- خداوند در این سوره به چه چیزی سوگند خورده است؟ چرا؟
- ۲- چه زیان و خسارتی انسان را تهدید می‌کند؟
- ۳- چه کسانی دچار خسارت و زیان (خسران) نمی‌شوند؟

۶۷. خداوند، در قرآن کریم درباره تمام و کامل شدن حجت الهی با فرستادن انبیا فرموده است:

متوسط ۱۴۰۲

«رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَ مُنذِرِينَ لئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ»

طبق این آیه، خداوند با ..... راه ..... را بسته است و حجت را بر بندگان تمام کرده است.

درس ۲ : تداوم هدایت آیه

۶۸. با توجه به اینکه قرآن کریم می‌فرماید: «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است ...»، اهل کتاب (یهودیان و مسیحیان) با

متوسط ۱۴۰۲

چه چیزی مخالفت کردند؟ علت مخالفت آنها چه بود؟

۶۹. با توجه به ترجمه آیه «خداوند از دین، همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود و آنچه ما به تو وحی

متوسط ۱۴۰۲

کردیم و ...» خداوند از پیامبران می‌خواهد در چه چیز تفرقه نکنند؟

درس ۵ : امامت، تداوم رسالت حدیث

متوسط ۱۴۰۲

۷۰. با تفکر در حدیث ثقلین: (آن‌ی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی ...) این پیام را کامل کنید:

- در صورتی مسلمانان گمراه نمی‌شوند که .....

- نمی‌توان برای هدایت و سعادت اخروی، فقط از یکی از دو یادگار پیامبر (ص) پیروی کرد، بلکه باید .....

درس ۴ : مسئولیت های پیامبر (ص) آیه

متوسط ۵۵

۷۱. آیه شریفه «لَقَدْ ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقومُ الناسُ بالقسط» را ترجمه کنید.

درس ۳ : معجزه جاویدان آیه

۷۲. خداوند در قرآن می‌فرماید: (أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا) متوسط ۲ ۱۴۰۲
با توجه به این آیه بیان کنید چرا خداوند بر این نکته تأکید دارد که اگر قرآن از جانب غیر خدا بود، قطعاً ناسازگاری و اختلافات زیادی در آن یافت می‌شد؟

درس ۴ : مسئولیت های پیامبر (ص) حدیث

۷۳. در سخنانی که از امام خمینی نقل می‌شود، بیندیشید و ببینید که با کدام یک از دلایل تشکیل حکومت ارتباط دارد.
الف) به این دلیل که هر نظام سیاسی غیراسلامی، نظامی شرک آمیز است؛ چون حاکمش «طاغوت» است، ما موظفیم آثار شرک را از جامعه مسلمانان و از حیات آنان دور کنیم و از بین ببریم. متوسط ۲ ۱۴۰۲
ب) مذهب اسلام هم‌زمان با اینکه به انسان می‌گوید که خدا را عبادت کن و چگونه عبادت کن، به او می‌گوید چگونه زندگی کن و روابط خود را با سایر انسان‌ها چگونه باید تنظیم کنی و حتی جامعه اسلامی با سایر جوامع چگونه روابطی باید برقرار نماید. هیچ حرکتی و عملی از فرد و جامعه نیست، مگر اینکه مذهب اسلام برای آن حکمی مقرر داشته است.

درس ۶ : پیشوایان اسوه حدیث

۷۴. میان حدیث «علی مع القرآن و القرآن مع علی» و حدیث ثقلین چه رابطه‌ای وجود دارد؟ متوسط ۲ ۱۴۰۲

درس ۹ : عصر غیبت آیه

۷۵. خداوند در قرآن کریم، علت از دست دادن نعمت‌ها را این‌گونه بیان کرده است: (ذلک بَانَ اللهُ لَمْ یُکْ مَغِیْرًا نِعْمَةً اَنْعَمَهَا

متوسط ۱۴۰۲

عَلَى قَوْمٍ حَتَّى یُغِیْرُوا مَا بَانَفْسَهُمْ وَاِنَّ اللّٰهَ سَمِیْعٌ عَلِیْمٌ)

با تفکر در آیه، عبارت‌های زیر را کامل کنید:

۱- اگر مردم از نعمتی که خدا به آنها داده است، درست استفاده نکنند، .....

۲- زمینه‌ساز هلاکت، یا عزت و سربلندی یک جامعه، .....

۷۶. قرآن کریم، در برخی آیات درباره آینده زندگی انسان‌ها در زمین سخن گفته و وعده‌هایی داده است:

- (وَعَدَ اللهُ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَیَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِی الْاَرْضِ کَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِیْنَ وَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ لَیُمْکِّنَنَّ لَهُمْ دِیْنَهُمُ الَّذِی

متوسط ۱۴۰۲

اَرْتَضٰی لَهُمْ وَ لَیُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْۢ بَعْدِ خَوْفِهِمْ اٰمَنًا یَعْبُدُوْنَ لِیُشْرَکُوْا بِیْ شَیْئًا ...)

- (وَ نُرِیْدُ اَنْ نَّمُنَّ عَلَی الَّذِیْنَ اسْتَضَعَفُوْا فِی الْاَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ اٰیَةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِیْنَ)

- (وَ لَقَدْ کَتَبْنَا فِی الزُّبُوْرِ مِنْۢ بَعْدِ الذِّکْرِ اَنَّ الْاَرْضَ یَرِثُهَا عِبَادِی الصّٰلِحُوْنَ)

در این آیات بیندیشید و بگویید چه آینده‌ای برای هر یک از موارد زیر بیان شده است؟

۱- مؤمنین صالح

۲- مستضعفین

۳- بندگان شایسته

۴- دین حق

درس ۱۰ : مرجعیت و ولایت فقیه آیه

۷۷. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید: (وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَآفَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ

لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ)

متوسط ۲ ۱۴۰۲

با توجه به آیه بالا به سؤال‌های زیر پاسخ دهید:

الف) به نظر شما، چرا خداوند حتی در زمان پیامبر و با وجود حضور ایشان، عده‌ای را تشویق به فراگیری علم دین

متوسط ۲ ۱۴۰۲

می‌کند؟

متوسط ۲ ۱۴۰۲

ب) آیا آموختن عمیق دین و بیان تعالیم آن، اختصاص به زمان پیامبر دارد؟ چرا؟

درس ۱۱ : عزت نفس آیه

۷۸. با توجه به آیات و احادیث ذکر شده در درس جاهای خالی را تکمیل کنید.

متوسط ۲ ۱۴۰۲

۱- تسلیم و بندگی خداوند ← .....

۲- احساس حضور در پیشگاه خداوند ← .....

۳- غفلت از خداوند ← .....

۴- عزت نفس ← حفظ پیمان با خدا و .....

۵- ذلت نفس ← ..... و سستی در عزم و تصمیم

۶- فقیری که دارای عزت نفس باشد ..... نمی‌کند. گدا، ابتدا ..... و سپس گدایی می‌کند. جوانی که عزت نفس دارد، در برابر ..... نمی‌شکند.

۷- انسان عزیز در برابر ..... شکست‌ناپذیر و در برابر مردم ..... است.

درس ۷ : وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مسلمانان، پس از رسول خدا (ص) آیه

۷۹. در آیه شریفه زیر بیندیشید و به سؤالات پاسخ دهید:

(وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ)

متوسط ۱۴۰۲

متوسط ۱۴۰۲

الف خداوند چه هشدارى به مردم زمان پیامبر می‌دهد؟

متوسط ۱۴۰۲

ب آیا خطر بازگشت به ارزش‌های دوران جاهلیت فقط اختصاص به زمان پیامبر دارد؟

متوسط ۱۴۰۲

پ به نظر شما، سپاسگزاران واقعی نعمت رسالت، چه کسانی هستند؟

درس ۸ : احیای ارزش‌های راستین حدیث

۸۰. با تأمل در سخنان امیر المؤمنین (ع) در مورد پیش بینی سرنوشت و آینده نابسامان جامعه اسلامی، سه مورد از نشانه‌های بازگشت مسلمانان به دروه جاهلیت را بیان کنید.

متوسط ۱۴۰۲

۸۱. برای نجات از گمراهی و تشخیص راه حق، امیرالمؤمنین (ع) چه پیشنهادی را به مردم می‌دهد؟ و مصداق پیشنهاد امام چه کسانی‌اند؟

متوسط ۱۴۰۲

درس ۳ : معجزه جاویدان آیه

۸۲. با توجه به آیه (وَمَا كُنْتُمْ تَتْلُوا مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّوْنَ وَبِیْمَانِكُمْ إِذَا لَارْتَابَ الْمُبْطِلُونَ) و پیش از آن، هیچ نوشته‌ای را نمی‌خواندی و با دست خود، آن را نمی‌نوشتی که در آن صورت، کجروان به شک می‌افتادند»، چرا خداوند معجزه جاوید خود را توسط پیامبری به دست مردم رساند که نزد هیچ‌کس درس نخوانده بود؟ اگر این کتاب توسط یکی از درس‌خواندگان و دانشمندان جامعه آورده می‌شد، ممکن بود چه شک و شبهه‌ای ایجاد شود؟

متوسط ۱۴۰۲

درس ۱۲ : پیوند مقدس آیه

۸۳. در این آیات تفکر کنید و به سؤالات پاسخ دهید.

- ۱- (وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ)
- ۲- (وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَ مَتوسط ۱۴۰۲ بِنِعْمَةِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ)

۱- هدف از تشکیل خانواده چیست؟

۲- نوع نگاه اسلام به زن و مرد چگونه است؟

۳- خداوند چه چیزهایی را به عنوان آیات و نشانه‌های خود معرفی کرده است؟

پاسخنامه تشریحی

۱. طبق آیه شریفه «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ» ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دعوت خدا و پیامبر را بپذیرید؛ آنگاه که شما را به چیزی فرا می‌خواند که زندگی حقیقی می‌بخشد، حیات معنوی و روحی (یا زندگی حقیقی)، نتیجه اجابت دعوت خدا و رسول است.
  ۲. آگاهانه - رشک و حسد
  ۳. ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام
  ۴. ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت
  ۵. داوری بردن نزد طاغوت
  ۶. آیه شریفه می‌فرماید که مردم مأمور شدند که به طاغوت کفر بورزند.
  ۷. طبق آیه شریفه «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ» کسانی که داوری به نزد طاغوت می‌برند، ایمان حقیقی ندارند بلکه گمان می‌کنند که ایمان دارند.
  ۸. وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ
  ۹. تعارض و ناسازگاری و وجود اختلافات بسیار در آیات
  ۱۰. کجروان و باطل‌اندیشان این شک و شبهه را ایجاد می‌کردند که آیات قرآن الهی نیست و از جانب خود پیامبر است.
  ۱۱. پاسخ گزینه: الف،
  ۱۲. پیامبر اکرم (ص) امی بودند؛ یعنی نزد هیچ کسی درس نخوانده بودند و این خود دلیل و نشانه‌ای محسوب می‌شد مبنی بر اینکه آیات قرآن از جانب خداوند است.
  ۱۳. رشد تدریجی سطح فکر مردم
  ۱۴. ایمان می‌آورند - عمل صالح انجام داده‌اند - حق - صبر
  - ۱۵.
- الف** ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت
- ب** ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام
۱۶. حضرت علی (ع) در علم خود مانند پیامبر دارای عصمت کامل است.
  ۱۷. حجت خداوند در میان مردم حضور دارند، از معابر و خیابان‌ها عبور می‌کنند و به نقاط مختلف می‌رود، سخن مردم را می‌شنود و بر جماعت مردم سلام می‌کند، تا اینکه زمان ظهور و وعده الهی و ندای آسمانی فرا می‌رسد. آن روز روز شادی فرزندان علی و پیروان اوست.
  ۱۸. کسانی که تفکر می‌کنند.
  ۱۹. جزایی به اندازه عملشان دریافت می‌کنند و بر چهره آنان غبار دلت می‌نشیند.
  ۲۰. پاداشی نیک و چیزی فزون‌تر خواهند داشت و بر چهره آنان غبار خواری و دلت نمی‌نشیند.
  ۲۱. پیامبر اکرم (ص) فرمودند: حال کسی که از امام خود دور افتاده و به او دسترسی ندارد، سخت‌تر از حال یتیمی است که پدر را از دست داده است. زیرا چنین شخصی در مسائل زندگی، حکم و نظر امام را نمی‌داند. البته اگر یکی از پیروان ما که به علوم و دانش ما آشناست، وجود داشته باشد، باید دیگران را که به احکام ما آشنا نیستند،

- راهنمایی کند و دستورات دین را به آنها آموزش دهد.
۲۲. «أَعْيَابِكُمْ» ← دوران جاهلیت قبل از پیامبر (ص)
- «الشَّاكِرِينَ» ← سپاسگزاران رسالت پیامبر (ص) یعنی کسانی که پس از پیامبر (ص) بر دین و آیین ایشان ثابت قدم ماندند.
۲۳. ۳ امام علی (ع) بعد از پیامبر (ص) از همه داناتر است.
- ۵ بر مردم واجب است که از دانش حضرت علی (ع) بهره ببرند.
- ۴ حضرت علی (ع) در علم خود معصوم است.
۲۴. حق بودن حضرت علی (ع) به عدالت، عصمت و علم ایشان اشاره دارد. (عصمت در علم و عدالت)
۲۵. رستگاران و در روز قیامت اهل نجات‌اند.
۲۶. از اینکه پیامبر به خاطر هدایت نشدن مردم از پا درآمده و جان دهد.
۲۷. بهره‌مندی از مقام الگویی و سرمشقی حضرت محمد (ص).
۲۸. کسانی که به خداوند و روز رستاخیز امید دارند و خدا را بسیار یاد می‌کنند.
۲۹. «أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ» یعنی اسوه‌ی نیکو
۳۰. رسوله - یقیمون الصلاة و یؤتون الزکوة و هم راکعون
۳۱. در حدیث ثقلین و در گرو تمسک به کتاب خدا و اهل بیت پیامبر (ص) است.
۳۲. وزارت امام علی (ع) - ختم نبوت پیامبر (ص)
۳۳. وَلَکِن رَّسُولَ اللَّهِ وَ خَاتَمَ النَّبِیِّینَ
۳۴. ختم نبوت - حدیث منزلت
۳۵. الف
۳۶. فرمان اعلام جانشینی و وصایت امام علی (علیه السلام)
۳۷. ای رسول، آنچه از سوی پروردگارت بر تو نازل شده برسان، و اگر چنین نکنی، رسالتش را ادا نکرده‌ای و خداوند تو را از مردمان حفظ می‌کند، خداوند کافران را هدایت نمی‌کند.
۳۸. زیرا ابلاغ این پیام منافع برخی را به خطر می‌انداخت و احتمال آن بود که علیه پیامبر (ص) به مخالفت برخیزند.
۳۹. اهمیت این فرمان به اندازه کل رسالت پیامبر (ص) است.
۴۰. ۱ ← ج ۲ ← ب ۳ ← الف ۴ ← د
۴۱. همانا خدا اراده کرده که دور گرداند از شما اهل بیت، پلیدی و ناپاکی را و شما را کاملاً پاک و ظاهر قرار دهد.
۴۲. لِيُذْهَبَ عَنْكُمُ الرِّجْسُ - يَطْهَرَكُم تَطْهِيراً
۴۳. هرگونه پلیدی و ناپاکی
۴۴. طبق آیه شریفه ۸۵ آل عمران «... و هو فی الآخرة من الخاسرین» چنین شخصی در آخرت از زیانکاران خواهد بود.
۴۵. پذیرش دینی جز دین اسلام

۴۶. انسان و جن
 ۴۷. ذکر نکات علمی بی سابقه
 ۴۸. پاسخ گزینه ب: سوره نساء، آیه ۸۲: أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا
 ۴۹. تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت
 ۵۰. تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت
 ۵۱. کسانی که ایمان آوردند و عمل صالح انجام دادند و یکدیگر را به حق و صبر سفارش کردند.
 ۵۲. ارسال رسولان - عذر و بهانه جویی - حجت
 ۵۳.

الف اجرای قوانین الهی از طریق تشکیل حکومت اسلامی (ولایت ظاهری)

ب ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام

پ برپایی قسط و عدالت اجتماعی توسط مردم

ت دلایل روشن - کتاب آسمانی - میزان

۵۴.

الف بر ۵ پایه استوار است:

۱. نماز

۲. زکات

۳. روزه

۴. حج

۵. ولایت

ولایت مهم ترین پایه آن است.

ب و به چیز دیگری دعوت نشده، آن گونه که (مردم) به ولایت دعوت شده‌اند. منظور ولایت ظاهری است. (ولایت و سرپرستی جامعه)

پ زیرا در سایه ولایت و تشکیل حکومت اسلامی، فرصت کافی و مناسب برای اجرای همه احکام دین از جمله نماز و روزه فراهم می‌شود.

۵۵. ای مؤمنان از خدا اطاعت کنید و از رسول و ولی امرتان نیز اطاعت کنید.

خدا - رسول خدا (ص) - اولی الامر

الف آیه اطاعت یا آیه اولی الامر - حدیث جابر

ب دوازده امام شیعیان

۵۶.

الف درباره آینده زندگی انسان‌ها در زمین. (آینده جهان از دیدگاه قرآن)

ب کسانی که ایمان آورده‌اند و عمل صالح انجام می‌دهند. (مؤمنان صالح)

پ ۱. جانشینی مؤمنان صالح بر روی زمین

۲. استقرار دین حق در پایان تاریخ

۳. تبدیل ترس و ناامنی به امنیت در آینده جهان

ت هدف، پرستش خدای یگانه و دوری از شرک است.

۵۷. این سخن حضرت ولی عصر (عج) در پاسخ به سؤال یکی از یاران خود به نام اسحاق بن یعقوب است که درباره رویدادهای جدید عصر غیبت سؤال کرد.

الف فقیه باید زمان شناس باشد تا بتواند احکام دین را متناسب با نیازهای روز به دست آورد.

ب مقصود امام از روایان حدیث کسانی هستند که بتوانند رویدادهای جدید زمان را بشناسند و توانایی تفقه در حدیث را داشته باشند و با مراجعه به احادیث، حکم درست آن رویداد را برای مردم بیان کنند.

۵۸. ۱- مطالعه تاریخ زندگانی و سرگذشت ایشان

۲- مطالعه و تفکر در سخنان آن امام

۳- شناخت خدا؛ چرا که با شناخت حقیقی خداوند، می توانیم انسان های راستین یعنی امامان (ع) را بشناسیم؛ زیرا آنان آینه تمام نمای صفات خداوندی هستند.

۴- آشنایی با شیوه حکومت داری امام عصر (عج) به هنگام ظهور

۵۹. ۱- اثبات مرجعیت دینی امام علی (ع) بعد از پیامبر (ص)

۲- حضرت علی (ع) در علم خود معصوم است.

۳- حضرت علی (ع) نیز همان علم و معرفتی که پیامبر از آن بهره مند بود را دارا بود.

۶۰. عصمت چیزی غیر از همراهی همیشگی با حق و صواب و عدم اشتباه در گفتار و کردار، نیست و با این حدیث، عصمت آن حضرت از هر نوع گناه و خطا ثابت می شود.

البته عدالت و علم نیز در دل عصمت وجود دارند یعنی کسی که همواره با حق باشد تمام رفتارهایش نیز مبتنی بر عدالت است و کاری خلاف عدالت انجام نمی دهد و چنین شخصی علمش نیز حق است یعنی در اندیشه و دانش او خطا راه ندارد.

زیرا داشتن ویژگی عصمت، یعنی معصوم بودن از گناه و خطا دلیل بر، برحق بودن علی (ع) و معرفی ایشان به عنوان امام از جانب خداست.

۶۱. ۱- خداوند به پیامبر (ص) دستور می دهد آنچه را از خداوند دریافت کرده به گوش مردم برساند.

۲- این فرمان به قدری اهمیت دارد که عدم بیان آن برابر با انجام ندادن رسالت پیامبر (ص) است.

۳- زیرا حکم این آیه امر مهمی است که در تبلیغ آن بیم خطر، یا بر جان رسول خدا (ص) و یا بر پیشرفت دین اسلام وجود دارد؛ چرا که ممکن است مردم آن حضرت را متهم کنند که به نفع خود قانون و شریعتی را وضع کرده است و در نتیجه خود مسلمین (و نه کفار و بت پرستان و اهل کتاب)، بنیان دین را متلاشی سازند.

۶۲. مرگ و آخرت

۶۳. خداوند نعمتی را که به قومی ارزانی کرده است، تغییر نمی دهد مگر آنکه آنها، خود وضع خود را تغییر دهند.

۶۴. پیمان شکنان - فراموش کنندگان قرآن

۶۵. حق - باطل - دروغ بر خدا و پیامبرش

۶۶. ۱- به زمان - چون خسران انسان‌ها در زندگی نتیجه گذشتن زمان عمر آنهاست.
- ۲- اینکه سرمایه انسان یعنی عمرش از دست برود.
- ۳- کسانی که ایمان بیاورند، عمل صالح انجام دهند، خودشان حق را رعایت کنند و به‌سوی حق دعوت کنند و همچنین خودشان صبور هستند و دیگران را نیز به صبر دعوت می‌کنند.
۶۷. فرستادن رسولانی بشارت‌دهنده و انذارکننده - عذر و بهانه (اعتراض)
۶۸. اهل کتاب پس از آنکه به حقانیت اسلام آگاه شدند، با آن مخالفت کردند، آن هم به‌دلیل رشک و حسدی که میان آنان وجود داشت.
۶۹. دین الهی
۷۰. به قرآن و اهل بیت به همراه هم و هم‌زمان تمسک جویند - از هر دو پیروی کرد.
۷۱. به راستی که پیامبران را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند.
۷۲. چرا که معمولاً سخنان و نوشته‌های افراد بشر در طول سال‌ها، دچار تغییر، تکامل و تضاد می‌شود، زیرا افراد بشر در گفته و کارهایشان از اختلاف مصون و در امان نیستند و اگر از جانب غیر خدا بود، اختلافات زیادی در آن پیدا می‌شد، حال آنکه قرآن با آنکه در طول ۲۳ سال و در موقعیت‌های متفاوت جنگ و صلح و ... نازل گردید، در کمال زیبایی ادبی، هماهنگی و انسجام مفهومی و غنای معرفتی است و هیچ قسمتی از آن، قسمت دیگر را نفی نمی‌کند.
۷۳. الف) ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت
ب) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام
۷۴. در حدیث ثقلین آمده است که عترت و قرآن از یکدیگر جدایی‌ناپذیرند و یکی از مصادیق عترت حضرت علی (ع) است که هر دو حدیث، بر با هم بودن و جدایی‌ناپذیر بودن قرآن و امام (ع) تأکید دارد.
۷۵. ۱- آن نعمت را از دست می‌دهند.
- ۲- تغییری است در خود که افراد همان جامعه آن را به وجود می‌آورند.
۷۶. ۱- در زمین جانشین می‌شوند و دینشان مستقر می‌شود و ترسشان تبدیل به امنیت می‌گردد.
- ۲- در زمین پیشوا می‌شوند و وارثان (زمین) خواهند بود.
- ۳- وارث زمین می‌شوند.
- ۴- در زمین مستقر می‌شود.
- ۷۷.
- الف)** زیرا در همان زمان پیامبر (ص) و ائمه (ع)، مردمانی در شهرهای دوردست بودند که به معصومین (ع) دسترسی نداشتند و نمی‌توانستند احکام دین را از ایشان بشنوند و از فرمان‌های آنان مطلع شوند. پس عده‌ای وظیفه دارند احکام دین را فرا بگیرند و به دیگران برسانند.

ب

خیر، «تفقه» اختصاص به زمان خاصی ندارد و اتفاقاً بر اثر گذر زمان نیاز به آن بیشتر هم می‌شود؛ زیرا وقتی که در دوران غیبت به سر می‌بریم و دسترسی به امام نیست باید کسانی باشند که با فراگیری همه‌جانبه مسائل دین، آن را به دیگران عرضه کنند و پاسخگوی سؤالات و نیازهای مردم باشند.

۷۸. ۱- کسب عزت نفس

۲- دوری از گناه و حفظ عزت نفس

۳- ذلت نفس و افتادن در دام گناهان

۴- باقی ماندن به عزم و تصمیم

۵- سستی در عزم و تصمیم

۶- تکذبی‌گری - خود را دلیل می‌کند - گناه

۷- ظالمین و مستکبرین - متواضع

۷۹.

الف

خطر بازگشت به ارزش‌های دوران جاهلیت

ب

خیر، پیروان پیامبران گذشته هم به آیین‌های گذشته خود بازگشته‌اند

پ

آنان هستند که به دوره جاهلیت و رفتارها و ارزش‌های آن زمان باز نگردند و بر اساس همان برنامه‌ای که پیامبر از سوی خداوند ارائه کرده است زندگی کنند.

۸۰. الف) پوشیده شدن حق، آشکار شدن باطل

ب) ناشناخته بودن معروف در جامعه و شناخته شدن منکر

ج) رواج دروغ بر خدا و پیامبرش - کم‌بها شدن قرآن

۸۱. شناسایی پشت‌کنندگان به صراط مستقیم، پیمان‌شکنان عهد با قرآن و فراموش‌کنندگان قرآن و طلب همه اینها از اهلش

۸۲. اگر پیامبر(ص) می‌توانست بخواند و بنویسد مورد تهمت قرار می‌گرفت و می‌گفتند این آیاتی که برای مردم می‌خواند وحی نیست بلکه یا آنها را از خود می‌گوید یا کسی به او آموخته است که این خود می‌توانست در اذهان مردم شک و تردید ایجاد کند.

۸۳. ۱- برخورداری از آسایش و آرامش

۲- از یک جنس خلق شده‌اند بنابراین هیچ‌کدام بر دیگری برتری ندارد.

۳- آفرینش همسرانی از جنس خود انسان و ایجاد مودت و رحمت میان همسران

